

Maassamuutto kiihtynyt vuoden 2000 alussa

Suomen väkiluku kasvoi lähes 200 000 hengellä 1990-luvulla. Lisäyksestä kolme neljäsosaa koitui Uudenmaan hyväksi. 1990-luvun alkupuolen lama pudotti maassamuuton 1950-luvun tasolle. Taloudellisen elpymisen myötä muuttopaineet purkautuivat, muuttajien kärjessä koulutetut nuoret ihmiset sekä työttömät. Kaikkiaan 2,1 miljoonaa ihmistä muutti kunnasta toiseen 1990-luvulla. Taso oli lähes sama kuin muuttoliikkeen ennätysaikana 1970-luvulla, jolloin suuret ikäluokat muuttivat kaupunkeihin ja Ruotsiin.

Pääkaupunkiseudun ohella muuttovoittoa ovat saaneet erityisesti suurimmat korkeakoulu- ja teknologiakeskukset, kuten Oulun seutu ja Salo. Maaseudun ohella muuttajat ovat olleet lähtöisin pienistä ja keskisuurista kaupungeista. Tyypillinen 1990-luvun muuttaja oli hyvin koulutettu 20–30-vuotias.

Muuttoliikkeen seurauksena väestön ikärakenne on vinoutunut. Muuttotappioalueilla kasvaa eläkeläisten osuus ja tuloalueilla aktiiviväestön ja lasten osuus. Väestöään menettäneillä alueilla koulu- ja terveyspalvelut sekä infrastruktuuri heikkenevät entisestään. Suomessa on lakkautettu lähes 100 peruskoulua vuosittain. Myös ammatilliset koulut ovat vähentyneet muuttotappioalueilla.

Vastaavasti pääkaupunkiseudulla ja muilla tulo- muuttoalueilla joudutaan perustamaan uusia päiväkotia ja kouluja. Muuttovoittokeskuksissa vuokra-

ja omistusasuntojen hinnat ovat nousseet jyrkästi. Helsingissä asuntojen hinnat ovat karanneet monen muuttajan mahdollisuuksien ulkopuolelle. Erityisesti tästä syystä lapsiperheet muuttavat edelleen Helsingin kehyskuntiin.

Hallitsemattoman maassamuuton odotettiin laantuvan vuosituhaten taitteeseen tultaessa. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2000 alkupuoliskolla muutti 122 063 ihmistä kunnasta toiseen, kun vuoden 1999 vastaava luku oli 113 862 henkeä. Edelleen jatkuva hyvä taloudellinen kasvu imee väkeä kautta koko Suomen valtakunnan kohta yhden käden sormilla laskettavaan kasvukeskuksiin. Lähtöalueiden elämän taantumisen huomaa välittömästi, mutta ruuhka-alueiden ongelmien kärjistymisessä on parin vuoden viive.

Onko tehty kaikki voitava kansallisesti ja EU:n avulla, jotta työtä ja toimeentuloa löytyisi jokaiselle halukkaalle omalta kotiseudultaan? Miten saadaan (tai halutaanko ollenkaan?) muuttovirran suunta ainakin osittain käännetyksi? Mitä ”porkkanoita” eli alueoptioita voidaan tarjota maallemuuttajille?

Näitä ja muita aiheeseen liittyviä kysymyksiä pohditaan kuudennessa Muuttoliikesymposiumissa Turussa 22.–24.11.2000. Ohjelmasta tarkemmin sivuilla 44–45 tässä lehdessä.

Olavi Koivukangas

Muuttoliikesymposiumi 23.–24.11.2000

**Muuttoliikkeet vuosituhaten vaihtuessa –
halutaanko niitä ohjata?**

Kylpylä- ja kongressihotelli Caribia, Turku

Increased Internal Migration in the Beginning of the Year 2000

The Finnish population grew by nearly 200 000 people in the last decade. Three quarters of this increase took place in the Uusimaa region. During the economic recession of the early 1990's internal migration levels slumped to the levels last experienced in the 1950's. The period of economic revival that followed offered an outlet to the pressures to relocate, especially well-educated young people and the unemployed were eager to migrate. A grand total of 2.1 million people moved from one municipality to another during the 1990's. This figure approaches the levels of internal migration Finland experienced during the high tide of migration in the 1970's when the baby boomers were moving into cities and towns and over to Sweden. In addition to the Helsinki metropolitan area, centres of higher education and technology, such as Salo the area around Oulu, have been receiving net migration gain. The movers have come from the countryside and from small and medium sized towns. The typical mover in the 1990's was well educated and between 20 and 30 years old.

As a consequence of this migration the age structure of the Finnish population is distorted. In areas suffering from net migration loss the number of old-age pensioners is on the increase and correspondingly in net migration gain areas the number of working age people and children is increasing. In areas with net migration loss the educational and health care services along with the infrastructure are ailing. Almost 100 comprehensive schools have been discontinued every year in Finland. Also the number of schools that offer vocational training has been decreasing in net migration loss areas.

The flip side of this phenomenon is that the Helsinki metropolitan area and other areas with net migration gain are under pressure to found new day care

centres and schools. In the centres of net migration gain rent levels and the prices of owner-occupied houses and flats have rocketed. In Helsinki the prices of flats are already beyond the means of many movers. This is one of the principal reasons behind the continued migration of families with young children to the neighbouring municipalities in the Helsinki metropolitan area.

It was expected that the uncontrollable internal migration would quiet down with the turn of the millennium. This, however, did not happen. According to advance information from Statistics Finland 122 063 people moved from one municipality to another during the first half of the year 2000. The corresponding figure for 1999 was 111 862.

The continuing vigorous economic growth attracts people from all over Finland into the very few growth centres in the country. In the migration loss areas the ensuing decline is immediate, in the areas with net migration gain there is a delay of a few years before the problems start to build up.

Have we done all we can both on a national level and with the co-operation of the EU to provide jobs and a livelihood for all people in their home regions? How can we (Or do we even want to?) reverse the direction of migration even in part? What kinds of incentives or regional options can we offer to those who wish to move to the countryside? These questions, and others, will be discussed in the sixth Migration Symposium in Turku on the 22nd-24th of November 2000. More information about the agenda of the Symposium can be found on pages 44-45 of this magazine.

Olavi Koivukangas